

ශ්‍රී ලංකාවේ අතිරික්ත පාසැල් සහ වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය

ඩබ්ලිව. ඉන්ද්‍රලාල් ද සිල්වා

ප්‍රජා විද්‍යා පුහුණු පර්යේෂණ ඒකකය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය,
කොළඹ 3.

හැඳින්වීම :

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ වර්තමානයේ දැකිය හැකි විවිධ තරඟකාරී අංශ අතරින් පළමු වසර පංති වලට සිසුන් ඇතුළත් කර ගැනීමද ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් ගනී. දෙමාපියන්, දිවයිනේ පහසුකම් සියල්ල ඒකරාශී කරගත් සුපිරි යැයි සම්මත පාසැල් වලට තම දරුවන් ඇතුළත් කරවා ගැනීමට රොක් වන අතර, තරඟයෙන් ජයගත නොහැකි වූවෝ තම දරුවන් යාබද උප නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රධාන පාසැල් කරා යොමු කරවීමට මහන්සි ගත්හ. එම අවස්ථා දෙකම ගිලිහුණු අය වෙනත් කළ හැකි යමක් නොමැති නිසාවෙන් සිය දරුවන් තමන් ස්ථීර පදිංචි ප්‍රදේශ වල එතරම් ජනප්‍රිය නොවන පාසැල් වලට ඇතුළත් කර ගත්හ. ඒ අතර බොහොමයක් ග්‍රාමීය පාසැල් වල පහසුකම් අඩු බැවින් ඒවා දියුණු කළ යුතු යැයි නැගෙන උද්යෝගයක්ද වර්ධනය විය. බොහොමයක් ග්‍රාමීය පාසැල් වල දිගු කාලීන ව ගුරු හිඟයක් ද පවතින නිසා රජය එය සමනය කර ගැනීමට දහස් ගණන් ගුරුවරුන් ද බඳවා ගත්තේය.

අප රටේ විධිමත් අධ්‍යාපනය (Formal Education) සඳහා කරනු ලබන රජයේ මූල්‍යමය ප්‍රතිපාදන ඉතා විශාලය. එවැනි ප්‍රතිපාදනයක් වාර්ෂික ව වර්ධනය වීමක් වර්තමාන අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය තුළ දැකිය හැකිය (වගු අංක 1). නිදසුනක් ලෙස 1984 දී අධ්‍යාපනය සඳහා රජය වැය කළ මුදල මෙන් දෙගුණයක් 1990 දී ඒ සඳහා වැය වී ඇත. මේ සමග ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යාවේ වන වෙනස්කම් නිසා පාසැල් යන මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවේ සහ ප්‍රථම වසර පන්ති වලට මුල් වරට ඇතුළු වීමට අයදුම් කරන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වෙනස් වෙමින් පවතී. එම සංඛ්‍යාවන් වෙනස් වෙමින් පවතී නම් එය අධ්‍යාපන සැලසුම් සම්පාදනයේ දී සැලකිල්ලට ගැනීම ඉතා හිතකර වනුයේ ප්‍රාථමික ද්විතියික සහ තෘතීය අංශ වෙනුවෙන් කරනු ලබන මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනයන් ඒ මගින් ප්‍රයෝජනවත් ලෙසින් හැසිරවිය හැකි බැවිනි.

වගු අංක — 1.

අධ්‍යාපනය සඳහා රජයේ වාර්ෂික වියදම
(1984 — 1991)

වර්ෂය	රුපියල් (දහස්)
1984	3,412,034
1985	4,080,205
1986	5,125,279
1987	5,409,687
1988	6,517,246
1989	6,166,073
1990	6,834,878
1991*	6,383,786

* ස්ථීර නොකළ.

මූලාශ්‍රය : Ministry of Education and Higher Education.

අන් සෑම රටක මෙන් ව ශ්‍රී ලංකාවේ ද ජන සංඛ්‍යාවේ ප්‍රමාණය (Size) සහ සංයුතිය (Composition) වෙනස්වීමට බලපාන සංරචක වනුයේ සාපලයතාව (Fertility) මර්ථ්‍යතාව (Mortality) සහ ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණයයි (International Migration) මර්ථ්‍යතාව නැතහොත් පුද්ගලයින් මරණයට පත්වීමේ ප්‍රවණතාවත් සාපලයතාවත් මගින් ජනසංඛ්‍යාවේ වියපත්වීම (Aging) තීරණය කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංඛ්‍යාවේ වන වෙනස්කම් හේතුවෙන් එහි අවුරුදු 60 ට වැඩි එසේ නැතහොත් වයස් ගත ජන සංඛ්‍යාවේ (Aged Population) ප්‍රමාණයද, ඔවුන්ට මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් හිමි ප්‍රතිශතය ද වැඩිවෙමින් පවතී. මේ නිසා ආසියාතික රටවල් අතරින්, වියපත් වීමේ ශීඝ්‍රතාව වඩා වැඩි වර්ධන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරන රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව වාර්තා ගත වී ඇත.¹ ආසියාවේ ශ්‍රී ලංකාවට වඩා වැඩි වයස්ගත ජන සංඛ්‍යා ප්‍රතිශතයකින් යුක්ත රටවල් ලෙස නූතනයේ දැකිය හැක්කේ ජපානය, චීනය, හොංකොං සහ සිංගප්පූරුව යන රටවල් පමණකි.² එහෙත් ඒ සම්බන්ධයෙන් අප රටේ කෙරී ඇති අධ්‍යයනයන් ඉතාමත් සීමිතය. මේ අතර අප රටේ සාපලයතාව නැතහොත් සජීවී උපත් සංඛ්‍යාවද ශීඝ්‍රයෙන් පහළ බසිමින් පවතී. සාපලයතාවේ සහ මර්ථ්‍යතාවේ මෙම පහත බැසීමත් සමඟ ම අප රටේ වයස් ව්‍යුහය ද (Age Structure) වෙනස් වෙමින් පවතී. විශේෂයෙන් ම පාසැල් වල පළමු වසරට අතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවේ සීඝ්‍ර අඩුවීමක් සහ වයස් ගත වූවන්ගේ ශීඝ්‍ර වැඩි වීමක් දැකිය හැකි වන අතර මෙම ලිපියේ මූලික අරමුණ සිදුවෙමින් පවතින මෙම තත්වය පිළිබඳ ව සහ එහි ප්‍රායෝගික වශයෙන් වන වැදගත් කම පිළිබඳ ව පාඨකයින් දැනුවත් කිරීමය.

සාපලයතාව වෙනස්වීම සහ පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන සියුන් සංඛ්‍යාව :

සාපලයතාව හෙවත් සජීවී දරු උපත් සංඛ්‍යාවේ වන වෙනස්කම් නිසා පාසැල් වලට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ද කාලීන ව වෙනස් වේ. වර්ෂ 1980 සිට 1990 දක්වා වන කාලය පරීක්ෂා කළ විට එකී වර්ෂයන්ට අදාළ මුළු සජීවී උපත් සංඛ්‍යාවේ ක්‍රමික අඩු වීමක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය (වගු අංක 2). එය 1980 වසර සහ 1990 වසර සසඳන විට සජීවී උපත් සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 4,18,373 ක් සහ 3,40,358 ක් වූ අතර මෙම අඩුවීම 19% ක් වැනි විශාල ප්‍රමාණයකින් සිදු වී ඇත. මෙම වර්ෂ දෙකට අදාළ දළ උපත් අනුපාතිකය ද (Crude Birth Rate) පිළිවෙලින් පුද්ගලයින් දහසකට 28 සිට 20 දක්වා අඩු වී ඇති අතර එක් ස්ත්‍රීයකට අදාළ වන මුළු සාපලයතා අනුපාතිකයද (Total Fertility) පිළිවෙලින් දරුවන් 3.4 සිට 2.2 දක්වා අඩු විය. සාපලයතාව අඩුවන මෙම ප්‍රවණතාවට අනුව වසර 2000 වන විට අප ආදේශක සාපලයතා මට්ටමට (Replacement Fertility) ළඟා වනු ඇතැ යි ප්‍රජා විද්‍යාඥයින් ගේ පිළිගැනීම වන අතර එහිදී අපගේ ජනගහන වර්ධනය වර්තමානයේ දක්නට ලැබෙන වාර්ෂික වර්ධනය වන 1.1% ට වඩා බොහෝ සෙයින් අඩු අගයක් ගනු ඇත.³ වසර 2000 දී අපට ආදේශක සාපලයතා තත්ත්වය උදකර ගත හැකි නම් වසර 2040 දී පමණ ජනගහනය මිලියන 25 පමණ වී එහි වර්ධනය නවතිනු ඇත.

පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළු වන්නේ කවුරුන්ද? කිසියම් වසරක උපත ලබන සියලුම ළදරුවන් අතරින් සමහරෙකුට ඊට වසර පහකට පමණ පසු පළමු වසර පංතියට ඇතුළත් වීමට අවස්ථාව නොලැබේ. එසේ වනුයේ උපතේ සිට පස්වන උපන්දිනය දක්වා ගතවන කාලය තුළ දී ඔවුන්ගෙන් කිසියම් කොටසක් මිය යන හෙයිනි. නිදසුනක් ලෙස 1980 දී 4,18,373 ක් වන මුළු උපත් වලින් පස් වන උපන් දිනය දක්වා හෝ ඊට පසු කාලය දක්වා ජීවත් වූ දරුවන් සංඛ්‍යාව 1986 ජනවාරි මස පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළත් විය. එසේම 1987 උපත ලද දරුවන්ගෙන් පස්වන උපන්දිනය දක්වා හෝ ඊට පසු කාලය දක්වා ජීවත් වන දරුවන් 1993 ජනවාරි මස දී පළමු වසරට ඇතුළත් විය යුතු යැ යි අපේක්ෂා කළ හැකිය. කෙසේ වුවද පළමු වසරට ඇතුළු වීමට නියමිත වයසට එළඹෙන අප රටේ දරුවන් ගෙන් 1% පමණ වන සුළු පිරිසකට විධිමත් අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ වීමට අවකාශ නොමැත. එයට හේතුව ඔවුන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකු දැඩි මානසික හෝ ශාරීරික ආබාධිතයින් වීමයි.

වගු අංක - 2.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා වී ඇති සජීවී උපන් සහ පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළත්වීමට අපේක්ෂිත ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව. (1980 — 1990)

වර්ෂය	සජීවී උපන්	දළ උපන් අනුපාතිකය (දහසකට)	උපන් වසරට අදාළව පළමු වසර පන්තියට ඇතුළත් විය යුතු වර්ෂය	අදාළ වසරේ පළමු වසර පන්තියට ඇතුළත්වීමට නියමිත ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව
	(1)	(2)	(3)	(4)
1980	4,18,373	28.4	1986	4,00,000
1981	4,23,793	28.2	1987	4,06,000
1982	4,08,895	26.0	1988	3,91,000
1983	4,05,122	26.3	1989	3,89,000
1984	3,91,064	25.1	1990	3,76,000
1985	3,89,599	24.6	1991	3,75,000
1986	3,61,735	22.4	1992	3,48,000
1987	3,58,130	21.9	1993	3,45,000
1988	3,43,692	20.7	1994	3,32,000
1989	3,57,964	21.3	1995	3,46,000
1990*	3,40,358	20.0	1996	3,29,000

* ස්ථිර නොකළ.

මූලාශ්‍රය : Registrar General's Department (first two columns)

සටහන — පුරුෂ උපන් වෙන වෙන ම සැලකිල්ලට ගෙන 1980 සිට 1990 දක්වා වන කාලයට අදාළ ළදරු සහ ළමා මරණ අනුපාතිකයන් (Infant & Child Mortality) ආධාරයෙන් උපතේ සිට අවුරුදු පහක් දක්වා කාලයක් ජීවත් වීමට අදාළ වන සම්භාවිතාවන් (Probability of surviving between birth and age 5) ප්‍රථමයෙන් ගණනය කළ අතර එම සම්භාවිතාවන් ආධාරයෙන් 1986 සිට 1996 දක්වා වන වර්ෂවලදී පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළත් විය යුතු යැයි අපේක්ෂිත (Expected) ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇස්තමේන්තු කරන ලදී.⁴ වගු අංක 2 අවසාන තීරුවෙන් දක්වා ඇත්තේ එම සංඛ්‍යාවන්ය. පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළත් වන්නේ මෙසේ සජීවී ලෙස උපන් සහ වයස අවුරුදු පහ දක්වා ජීවත් වන ළමුන් බැවින් සජීවී උපන් වල වාර්තා වී ඇති ක්‍රමික අඩුවීම පාසැල් වල පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන සිසුන් සංඛ්‍යාව අඩු වීමට හේතුකාරක වේ. නිදසුනක් ලෙස 1986 වර්ෂයේ දී පළමු වසරට ඇතුළත් වූ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (4,00,000) ඊට වසර 10 කට පසුව 1996 දී පළමු වසරට ම ඇතුළත් වීමට අපේක්ෂිත සංඛ්‍යාව (3,29,000) සමඟ සංසන්දනය කළ විට එය 18% ක් වැනි විශාල අඩුවීමක්

පෙන්වුම් කරයි. සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් සලකා බැලූ විට පළමුවසරට ඇතුළත් වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව මෙම කාලය තුළ දී 71,000 ක් වැනි විශාල ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇත. මෙසේ පාසැල් පද්ධතියට ඇතුළු වන මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඉදිරි අනාගතයේ දී ක්‍රමයෙන් අඩුවන්නේ නම්, එම පවතින පාසැල් පද්ධතිය තව දුරටත් පුළුල් කිරීම වෙනුවට, ඒවායේ දැනට තිබෙන පහසුකම් මනා සේ බෙදා හැරීම සහ වැඩි දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව සැලසුම් සම්පාදනයේ දී අවබෝධ කර ගත යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාව සමස්තයක් ලෙස සලකා බැලූ විට මෙබඳු තත්වයක් නිරීක්ෂණය කළ හැකි වුවද සමහර පළාත්/දිස්ත්‍රික්ක වල වාර්තා වන සජීවී උපත් සංඛ්‍යාවේ අඩුවීම එතරම් තීව්‍ර නොවන බැවින් එවැනි ප්‍රදේශයන්හි පාසැල් වල පළමු වසර පන්ති වලට ඉල්ලුම් කරන සංඛ්‍යාවේ එතරම් වෙනසක් අපේක්ෂා කළ නොහැකිය. දිවයිනේ ඒ ඒ පළාත් වල 1980 සහ 1987 යන වර්ෂ දෙකේ වාර්තා වූ මුළු සජීවී උපත් සංඛ්‍යාවන් පරීක්ෂා කළ විට එම පහතබසින ප්‍රවණතාව අඩුවෙන් ම වූයේ උච්ච පළාතේ (7%) සහ දකුණු පළාතේය. (9%) (වගු අංක 3). උතුරු, උතුරුමැද, නැගෙනහිර සහ සබරගමු පළාත් ගත් විට ඒවායේ 1987 වර්ෂයේ දී වාර්තා වූ උපත් සංඛ්‍යාව එම පළාත් වල 1980 දී වාර්තා වූ උපත් සංඛ්‍යාවට වඩා 20% ක පමණ වන කැපී පෙනෙන අඩුවක් පෙන්වයි. උපතේ සිට අවම වශයෙන් පස් අවුරුද්දක් වත් ජීවත් වීමට සුදුසුකම් ලබන සංඛ්‍යාවන් ඒ ඒ පළාත් වලට අනුව වෙන වෙන ම මෙහි දී ගණනය නොකළ ද උතුරු, උතුරුමැද, නැගෙනහිර සහ සබරගමු පළාත් වල පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළු වීමට ඉල්ලුම් කරන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව අනාගතයේ දී ශීඝ්‍රයෙන් පහත වැටෙනු ඇත.

වගු අංක 3.

පලාත් අනුව මුළු සේවි ලපන් සංඛ්‍යාව (1980 - 1987)

පලාත	මුළු ලපන් වල අඩුවීම ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්							1980-87		
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986		1987	
බස්නාහිර	...	96,660	101,078	93,002	90,425	86,786	85,991	81,843	84,244	12.8
මධ්‍යම	...	61,668	59,108	55,376	57,513	56,570	58,873	52,453	51,682	16.2
දකුණු	...	51,840	53,914	52,378	51,591	50,181	51,805	46,029	47,360	8.6
ලකුණු	...	34,512	32,642	33,441	31,821	30,771	29,523	27,488	26,827	22.3
නැගෙනහිර	...	32,968	32,151	33,501	32,158	33,932	32,280	27,649	26,167	20.6
වයඹ	...	45,971	47,964	47,817	48,364	42,905	45,724	43,112	41,145	10.4
ලකුණු මැද	...	25,787	25,760	25,507	25,514	22,887	23,095	22,267	20,914	18.9
ලංකාව	...	28,368	27,833	29,261	27,387	28,639	24,985	27,904	26,385	7.0
සමස්ත	...	40,599	43,344	38,612	40,349	39,292	37,323	32,990	33,406	17.7
ශ්‍රී ලංකාව	...	418,373	423,794	408,895	405,122	391,064	389,599	361,735	358,130	14.4

මූලාශ්‍රය : Registrar General's Department.

සාප්‍රාන්තව මෙසේ පහළ බසින් නම් ඒ අනුව පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවද ඒ හා බොහෝ සෙයින් සමාන මට්ටමකින් අඩුවේ. මෙයට අමතරව තවත් සමහරක් කරුණුද පාසැල් වල පළමු වසරට ඇතුළු වන සිසුන් සංඛ්‍යාව අඩුකිරීමට දායක වේ. ඒවා අතර ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණය, එනම් ශ්‍රී ලංකාවට ආගමනය වන කණ්ඩායම සහ ශ්‍රී ලංකාව අතහැර වෙනත් රටවලට විගමනය වන කණ්ඩායම් දෙක අතර වන සංඛ්‍යාත්මක වෙනස ප්‍රධාන තැනක් ගනී. වර්ෂ 1971 සිට 1981 දක්වා වන කාලයේ දී ශ්‍රී ලංකාවට ආගමනය වූ සංඛ්‍යාවට වඩා පුද්ගලයින් 4,98,431 ක් අප රට අතහැර ගොස් ඇත. (වගු අංක 4). ඉතා නූතන අවධිය, එනම් වර්ෂ 1981 සිට 1991 දක්වා වන කාලය තුළදී ද ශ්‍රී ලංකාවට ශුද්ධ වශයෙන් අතිමි වී ඇති පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව 5,30,846 ක් වේ. ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණය අප රටේ ජනගහනයේ වර්ධනය, ප්‍රමාණය හා එහි සංයුතිය කෙරෙහි බලපා ඇත. අපට අවාසි සහගත මෙම ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණය අප රටේ පාසැල් වලට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව කෙරෙහි කෙසේ බලපායි ද? වර්තමානයේ අප රට අතහැර විදේශ ගත වනුයේ බොහෝ විට තරුණ සහ මැදි වයස් වල පුද්ගලයින් බැවින් ඉදිරි අනාගතයේ දී අපගේ මුළු උපත සංඛ්‍යාව මේ හේතුව නිසා තව දුරටත් පහත වැටෙනු ඇත. ඊට අනුකූල ව පාසැල් වල පළමු වසර පන්ති වලට ඉල්ලුම් කරන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව අනාගතයේ දී තවදුරටත් අඩුවනු ඇත. මේ නිසා ප්‍රාථමික පාසැල් සංඛ්‍යාවේ අතිරික්තයක් අපේක්ෂා කිරීම යුක්තිසහගත නොවේ ද?

වගු අංක — 4.

ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණය

	වර්ෂය	ආගමන	විගමන	ශුද්ධ වෙනස
	1981	5,2-,082	5,72,344	-50,262
	1982	5,64,009	6,55,454	-91,445
	1983	5,25,251	6,29,662	-1,04,411
	1984	5,15,291	6,28,175	-1,12,884
	1985	4,95,324	5,04,313	-8,989
	1986	4,62,179	4,63,009	-830
	1987	3,92,165	4,35,962	-43,797
	1988	4,26,637	4,77,459	-50,822
	1989	4,21,469	4,41,071	-19,602
	1990	5,65,897	5,45,900	19,997
	1991	5,52,571	6,20,372	-67,801
එකතුව	1981-91	54,42,875	59,73,721	-5,30,846
එකතුව	1971-81	20,73,690	25,72,121	-4,98,431

මූලාශ්‍රය : Department of Immigration & Emigration

අතිරික්ත පාසැල් බිහිවීමට බලපාන විවිධ සාධක අතර මෙම ලිපියේ මුලින් ම සඳහන් කළ නාගරික පාසැල් සඳහා වන අධි ඉල්ලුම ද බලපෑවේය. නාගරික සුපිරි පාසැල් සහ උප නාගරික ප්‍රදේශ වල ප්‍රධාන පාසැල් වලට දරා ගැනීමට පවා අසීරු වන කරම් විශාල ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් මෙම පාසැල් වල ප්‍රාථමික පන්ති වලට විවිධ ක්‍රම මගින් ප්‍රවේශ වී ඇති බව අද ප්‍රසිද්ධ රහසක් වී හමාරය. මෙහි සෘජු ප්‍රතිඵලය වූයේ ද අවශ්‍ය කරම් ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් (අතීතයේ මෙන්) ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල පාසැල් වලට ප්‍රවේශ නොවීමත් ඒ තුළින් අතිරික්ත පාසැල් බිහිවීමත්ය. පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන සිසුන් සංඛ්‍යාව අඩුවීමට බලපාන තවත් කරුණක් වනුයේ රටේ පවතින සිවිල් යුද්ධයයි. මෙම යුද්ධ කලබල හේතුවෙන් ළමයින් 4,87,000 කට පමණ විවිධ ගැටලු වලට මුහුණ පෑමට සිදුවී ඇත.⁵ සමහරෙකුට තම මව, පියා හෝ ඒ දෙදෙනාම අහිමි වී ඇති අතර තවත් සමහරෙකුට තමන් වාසය කළ ප්‍රදේශය අනහාර දමා යාමට සිදු වී ඇත. පීඩාකාරී හත්වයන්ට පාත්‍ර වී ඇති මෙම දරුවන්ගෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් දැඩි මානසික හෝ ශාරීරික ආබාධ වලින් පෙළෙන අතර ඒ නිසා ම විධිමත් අධ්‍යාපනයට අවතීර්ණ වීම මොවුන්ට අපහසු වනු ඇත.

රජයේ පාසැල් පද්ධතිය පමණක් සැලකුවහොත් නිසැකව ම ඒවායේ පළමු වසරට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් අඩුවීමට බලපාන අනෙක් කරුණ නම් ජාත්‍යන්තර පාසැල් ශීඝ්‍රයෙන් රටේ නොයෙක් නගර වල ප්‍රචලිත වී යාමයි. ජාත්‍යන්තර පාසැල් වල පාලනය රජයේ හෝ රජයට අනුබද්ධ කිසිදු ආයතනයක් යටතේ නොපවතී. ඒවා ව්‍යාපාර (Business) ලෙසින් සමාගම් ආඥා පනත (Companies Act) යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති අතර ඒවාට අධ්‍යාපන හෝ උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශ වලට කිසිදු වගකීමක් දැරීමටද අවශ්‍ය නොවේ. මෙවැනි ජාත්‍යන්තර පාසැල් රාශියක් කොළඹ සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්ක වල දැකිය හැකි අතර තවත් සමහරක් ඒවා රත්නපුර, බලංගොඩ, සහ නුවරඑළිය වැනි එතරම් ජනාධික නොවන සහ අධි නාගරික නොවන ප්‍රදේශ වල පවා දැන් ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම පාසැල් දංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් පැවැත්වෙන අතර තම දරුවන් කුඩා කළ සිට ම මෙම ආයතන වල අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු කිරීමට දැන් දැන් දෙමාපියන් විශාල සංඛ්‍යාවක් ඉදිරිපත් වී සිටී. ජාත්‍යන්තර පාසැල් නොතිබුණේ වී නම්, මොවුන් සියලු දෙනාම පාහේ රජයේ සුපිරි පාසැල් වල ශිෂ්‍යයන් වනු නිසැකය. මෙම තත්වය යටතේ නාගරික ප්‍රදේශ වල රජයේ පාසැල් වලට තිබූ ඉල්ලුමෙන් කොටසක් මෙසේ නැති වී ගිය අතර උප නාගරික හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල පවා සමහරෙකුට මේ නිසා නාගරික ප්‍රදේශ වල රජයේ පාසැල් වලට තව දරුවන් විවිධ ප්‍රයෝග මගින් ප්‍රවේශ කරව ගැනීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්තාව වැඩි දියුණු විය. ප්‍රතිඵලය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල පළමු වසර පන්ති වලට ඇති ඉල්ලුම බිඳ වැටී බොහොමයක් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල සිසුන් හිඟ අතිරික්ත පාසැල් බිහිවීමයි.

වයස්ගත වන ලාංකික ජනසංඛ්‍යාව :

සාපලයතාව වෙනස් වීමත් සමඟ වාර්ෂිකව වාර්තා වන සජීවී උපන් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් පහත වැටුණු අතර, මර්ථ්‍යතාවේ පහත වැටීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ වයස් ව්‍යුහය තව දුරටත් වෙනස් වේ. මෙසේ සාපලයතාව වෙනස් වීම තුළින් පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් අඩුවන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළ ද මර්ථ්‍යතාව වෙනස් වීමත් සමඟ ජන සංඛ්‍යාවේ වයස් ගත වූවන්, එනම් අවුරුදු 60 ට වැඩි අයගේ ප්‍රමාණය අද අප රටේ ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යමින් පවතී. මෙම වයස් ගත කණ්ඩායම 1981 දී 9,82,000 ක් වූ අතර එය වර්ෂ 2001 වන විට 18,12,000 දක්වා වැඩි වෙතැ, යි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. (වගු අංක 5). මේ අනුව වසර 20 ක් පමණ වන කෙටි කාලයක් තුළ දී මෙම වයස් ගත ජන සංඛ්‍යාවේ ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් දෙගුණයක් වනු ඇත. වර්ෂ 2011 වන විට අවුරුදු 60 ට වැඩි ජන සංඛ්‍යාව 25,50,000 ක් දක්වා විශාල වන අතර එම

සංඛ්‍යාව 1981 වයස්ගත වූවන් ගේ සංඛ්‍යාව මෙන් තුන් ගුණයකට ආසන්න වේ. මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් වයස්ගත කණ්ඩායම 1981 දී 6% ක් පමණක් වුවද 2011 දී එය 12% ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගනු ඇත. වයස්ගත වූවන් අතුරින් අවුරුදු 75 ට වැඩි ජන සංඛ්‍යාව බොහෝ විට දැඩි රෝගී තත්වයන්ගෙන් පීඩා විඳින අය වන අතර මොවුන් ට විශේෂ වූ සෞඛ්‍ය සේවාවන් ද අවශ්‍ය කෙරේ. මෙම කණ්ඩායම 1981 දී 2,09,000 ක් පමණක් වුවද, වර්ෂ 2001 වන විට මෙම සංඛ්‍යාව දෙගුණයක් වේ.

වගු අංක — 5.

වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය, 1981 — 2011 (අහස්)

වයස	1981	1991	2001	2011
60 — 64	342	460	580	881
65 — 69	254	356	462	618
70 — 74	177	248	352	458
75 +	209	280	418	593
60 +	982 (6.5%)	1344 (7.8%)	1812 (9.4%)	2550 (12.4%)
මුළු ජන සංඛ්‍යාව	15,046	17,261	19,284	20,562

සටහන : ඒ ඒ වර්ෂ වල අවුරුදු 60 ට වැඩි ජන සංඛ්‍යාව මුළු ජන සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස වරහන් තුළ දක්වා ඇත.

මූලාශ්‍ර : Department of Census & Statistics :
Demographic Training & Research Unit,
University of Colombo.

වයස්ගත වූවන් ගේ සංඛ්‍යාව මෙන් ම මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් ඔවුන් ට හිමි ප්‍රතිශතය ද ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාමට සාපලයතාවේ අඩුවීම ද, පුද්ගලයින් ගේ ආයු අපේක්ෂාවන් ඉහළ යාම ද ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කර ඇත. වර්ෂ 1946 දී අප රටේ සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු ගේ උපතේ දී ආයු අපේක්ෂණය අවුරුදු 42 ක් පමණක් වුව ද 1991 වනවිට එය අවුරුදු 72 ක් දක්වා වර්ධනය විය. වෙනත් විධියකින් පැවසුවහොත් මෙම කාලය තුළ පුද්ගලයෙකු ගේ සාමාන්‍ය ආයු කාලය අවුරුදු 30 කින් දීර්ඝ වූ බව පැහැදිලිය. (වගු අංක 6). වර්ෂ 1946 දී පුරුෂයෙකු සාමාන්‍යයෙන් ස්ත්‍රීයකට වඩා වැඩි කාලයක් ජීවත් වුවද 1962 ත් 1971 ත් අතර තුළ කාලයක දී ස්ත්‍රීය පුරුෂයෙකුට වඩා වැඩි කාලයක් ජීවත් වීමට හිමිකම් කිය. වර්ෂ 1991 වන විට ස්ත්‍රීයක් පුරුෂයෙකුට වඩා අවුරුදු 4 ක් පමණ වැඩිපුර කාලයක් ජීවත් වීමට සුදුසුකම් හිමි කර ගති. උපතේදී ස්ත්‍රීයකගේ ආයු අපේක්ෂණය අවුරුදු 75 ක් වූ අතර පුරුෂයෙක් සඳහා අවුරුදු 71 ක් පමණක් විය.

වග්ග අංක — 6.

උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව, 1946—1991

ස්ත්‍රී/පුරුෂ	1946	1953	1962	1971	1981	1991*
ස්ත්‍රී	41.6	57.5	61.4	66.7	72.1	74.8
පුරුෂ	43.9	58.8	61.9	64.2	67.7	70.1
මුළු	42.2	58.2	61.7	65.5	69.9	72.5

* ඇස්තමේන්තු කළ අගයකි.

මූලාශ්‍රය : Department of Census & Statistics.

ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි වන වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ප්‍රශ්නය හා ඒ සමඟ මතුවන ප්‍රායෝගික ගැටලු පිළිබඳ සැලසුම් සම්පාදකයින් නොව අවබෝධ කර ගත යුත්තේ මන්ද? නාගරීකරණය, ඉඩම් හා නිවාස සහ පරිභෝජන භාණ්ඩ මිල ගණන් ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාම ශ්‍රී ලංකාවේ න්‍යෂ්ටික පවුල් (Nuclear Families) ක්‍රමය වඩ වඩාත් ප්‍රචලිත වීමට ඉවහල් විය. න්‍යෂ්ටික පවුල ලෙස මෙහි දී අදහස් වනුයේ දෙමාපියන් සමඟ ඔවුන්ගේ අවිවාහක දරුවන් පමණක් එකට ජීවත් වන පවුලකි. න්‍යෂ්ටික නොවන පවුල් (විස්තෘත පවුල් Extended Families) ක්‍රමය වර්තමානයේ අප රටේ අභාවයට යමින් පවතී.⁶ මෙයට ප්‍රධාන ම හේතුව විවාහ වන දු දරුවන් විවිධ හේතූන් නිසා දෙමාපියන්ගෙන් වෙන් වී ජීවත් වීමයි. වර්තමාන සමාජයේ ජීවත් වන පවුල් වලින් 80% ක් පමණ න්‍යෂ්ටික වන බැවින් ද එම ප්‍රතිශතය ක්‍රමයෙන් වැඩි වෙමින් පවතින නිසා ද ඉදිරි අනාගතයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාව රැක බලා ගැනීම හා ඔවුන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම පිළිබඳ ව නොයෙකුත් ප්‍රශ්න ඇතිවීම නොවැළැක්විය හැකි කරුණක් වනු ඇත.⁷ විස්තෘත පවුල් ක්‍රමය යටතේ ඒවායේ විවිධ වයස් වල පුද්ගලයින් සැලකිය යුතු තරම් විශාල සංඛ්‍යාවක් ජීවත් වූ අතර ඒ නිසා වයස්ගත වූවන් රැක බලා ගැනීම එතරම් ප්‍රශ්නයක් නොවීය. එහෙත් පවුලක සාමාජික සංඛ්‍යාව වර්තමානයේ ශීඝ්‍රයෙන් අඩුවෙමින් පවතින අතර වයස්ගත වූවන් රැක බලා ගැනීමට ඇති අවකාශය ක්‍රමයෙන් හීන වෙමින් පවතී. මේ නිසා ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වන වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවට අවශ්‍ය වන පහසුකම් විශේෂයෙන් ම ඔවුන්ට රැකවරණය දෙන ස්ථාන ඇති කිරීම නුදුරු අනාගතයේ දී අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වන වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවන් සහිත සංවර්ධිත රටවල් (නිදසුන් : අමෙරිකානු එක්සත් ජනපදය, ස්වීඩනය, ඔස්ට්‍රේලියාව ආදී) ඔවුන්ට අවශ්‍ය වන මහලු නිවාස සහ අනෙකුත් උපකාරී අංශ ඇති කළේ දැනට දශක ගණනාවකට පෙර සිටමය. එහෙත් අවාසනාවකට මෙන් අප රටේ වැඩිවන වයස්ගත වූවන් නඩත්තු කිරීමට අප තවමත් සුදුනම් නැත. මෙම කණ්ඩායමට බොහෝ විට ඇති වනුයේ වයෝවෘද්ධභාවය හේතු කොටගෙන ඇතිවන දීර්ඝකාලීන ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය රෝගී තත්වයන්ය.⁸ එවැනි රෝගී තත්වයන් සඳහා නිර්දේශිත සෞඛ්‍ය පහසුකම් සැපයීමට අප තවමත් සුදුනම් නැති නමුත් එවැනි පහසුකම් සැපයීමට හැකි යෝග්‍යතම ක්‍රමය වනුයේ වැඩිමහල් අය සඳහා විශේෂ වන මහලු නිවාස පද්ධතියකි. එවැනි මහලු නිවාස පද්ධතීන් ශ්‍රී ලංකාවේ තවමත් ව්‍යාප්ත වී නැත්තේ එවැනි මධ්‍යස්ථාන සඳහා වන ගොඩනැගිලි පහසුකම් සහ අවශ්‍ය කරන මූල්‍යමය ප්‍රතිපාදනයන්ගේ හිඟතාවය නිසාය. එහෙත් ඒවා සඳහා කෙරෙන ඉල්ලුම නුදුරු අනාගතයේ දී ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යන බව අවබෝධ කර ගැනීම සැලසුම් සම්පාදකයින් ගේ යුතුකමකි. මෙහිදී සමාජ ඝූණසාධක ක්ෂේත්‍රයෙහි ලා විසඳා දීමට සඳහා කෙරෙන යෙදවුම් සහ අවධානය දැනට වඩා වර්ධනය කළ යුතු බවද සැලකිය යුතුය.

සජීවී උපක් සංඛ්‍යාව අඩුවීමේ ප්‍රවණතාව ශ්‍රී ලංකාවේ තව දුරටත් තීව්‍ර වනු ඇතැයි අපේක්ෂා⁹ කළ හැකි අතර ඒ හේතුවෙන් පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ක්‍රමයෙන් ඉදිරි අනාගතයේ දී අඩුවනු ඇතැයි සිතීම නිරවද්‍ය වේ. මෙම තත්වය ස්ථිර කරන සංඛ්‍යාලේඛන ඉතා නුදුරු කාලයේ දී ප්‍රසිද්ධියට පත් වනු ඇත. කාලයේ ඇවෑමත් සමග අධ්‍යාපනයේ ඉහළ පන්ති වලට ප්‍රවේශ වනුයේ පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළත් වූ අය බැවින් පළමු වසර පන්ති වලට ඇතුළු වන සංඛ්‍යාවේ මෙම ක්‍රමික අඩුවීම ද්විතීය සහ තෘතීය අංශ වලට ද ඇතුළු වන සංඛ්‍යාව සාපේක්ෂ ව අඩු කිරීමට හේතු සාධක වේ. කෙසේ වුවද සිසුන් සංඛ්‍යාව අඩුවීමේ මෙම ප්‍රවණතාව මුලින්ම දැක ගත හැකි වනුයේ ප්‍රාථමික පාසැල් වලය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ලෝකයේ සමහරක් සංවර්ධිත රටවල සිදු වූ ආකාරයට, ශ්‍රී ලංකාවේ ද ප්‍රාථමික පාසැල් කිහිපයක් ඒකාබද්ධ කොට එක් ප්‍රධාන පාසැලක් පිහිටුවීමත් ඉතිරි ප්‍රාථමික පාසැල් වසා දමීමට හෝ වෙනත් ආර්ථික හෝ සුභසාධක කටයුතු වලට යොදා ගැනීමට සිදුවේ. එසේ නොවූනහොත් අතිරික්ත පාසැල් ගණනාවක් එතරම් ඵලදායී නොවන ලෙසින් පවත්වා ගෙන යාමට රජයට සිදුවේ. වැඩිවන වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවට අවශ්‍ය පහසුකම් සපයන මධ්‍යස්ථානයන් බවට එවැනි අතිරික්ත පාසැල් වල භෞතික සම්පත් යොදා ගැනීමට ඇති අපහසුතාවන් ද නොමැත. එවන් ප්‍රස්ථාවක් පිළිබඳව අපේ අවධානය යොමු කිරීමට සිදුවන කාලය එතරම් දීර්ඝ නොවනු ඇත.

REFERENCES :

1. Martin, L. G. (1988). The Aging of Asia, **Journal of Gerontology : Social Sciences**, Vol. 43 No. 4 pp. 99—113.
2. Mason, A. and Martin, L. G. (1986). **Proceedings of Conference on Population Change**, December 14—15th 1985, pp. 79—118, Taipei : Taiwan.
3. De Silva, W. I. (1990), **Reproductive Preferences and Subsequent Behaviour : the Sri Lankan Experience**, Ph. D. Thesis, Department of Demography, Australian National University, Canberra.
4. United Nations (1966) **Estimating Future School Enrolment in Developing Countries — a Manual of Methodology**, New York.
5. National Planning Department (1992). **National Symposium on the Plan of Action for the Children of Sri Lanka**, Ministry of Policy Planning and implementation.
6. Caldwell, J. C. (1986). Routes to Low Mortality in Poor Countries, **Population and Development Review**, Vol. 12, No. 2 pp. 171—220.
7. Ministry of Health and Women's Affairs (1992) Emerging Issues of Population Aging in Sri Lanka, **Population**, Population Information Centre, Population Division, Vol. 12, No. 1, pp. 1—3.
8. Knodel, J. et al. (1992). Population Ageing and the Demand for Hoapital Care in Thailand. **Asian and Pacific Population Forum**, Vol. 6, No. 1. pp. 1—4, Honolulu.
9. De Silva, W. I., (1991). Consistency Between Reproductive Preferences and Behaviour : the Sri Lanka Experience, **Studies in Family Planning**, Vol. 22, No. 3, pp. 188—197.